

הוצאת
פרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

מטלות כתיבה

אוקטובר 2012

ברוב מדינות העולם מונהג כיום חוק חינוך חובה, לפיו הורים מחויבים לשלוח את ילדיהם ללמוד בבתי ספר. חוק זה נועד להבטיח כי כל אזרחיה הצעירים של המדינה זוכים לחינוך הולם על ידי אנשי מקצוע מוסמכים ולאפשר למדינה להתוות את תוכני הלימוד ואת שיטות ההוראה. ואולם, יש הסבורים שחסרונותיה של מערכת החינוך עולים בהרבה על יתרונותיה ומבקשים להקנות לילדיהם חינוך ביתי, כלומר ללמד ולחנך את הילד בבית במקום בבית הספר. תומכי החינוך הביתי טוענים בין היתר כי זכותם של הורים לחנך את ילדיהם בהתאם להשקפותיהם החינוכיות האישיות, וכי במסגרת שכזו תוקדש תשומת לב רבה יותר לנטייתו וצרכיו האישיים של הילד.

האם לדעתכם יש לאפשר להורים המעוניינים בכך לחנך את ילדיהם בחינוך ביתי? נמקו.

דצמבר 2012

חברות הסלולר יכולות לדעת היכן נמצא כל טלפון סלולרי בכל רגע. מידע כזה מגיע לידי המשטרה רק במקרים חריגים ורק באישור בית משפט. לאחרונה עלו קולות הקוראים לחקיקה שתחייב את חברות הסלולר להעביר למשטרה באופן סדיר מידע על מיקומם של טלפונים סלולריים. מאחר שהטכנולוגיה המצויה כיום מאפשרת לזהות בוודאות גבוהה אם טלפון סלולרי נמצא ברכב נוסע ואם הוא שייך דווקא לנהג, העברת מידע כזה תסייע להילחם בנהיגה במהירות מופרזת, הגורמת לתאונות דרכים רבות ומגבירה את חומרתן. באמצעות מידע זה תוכל המשטרה לזהות נהגים שמיקומם השתנה בקצב המעיד שנהגו במהירות מופרזת, יקטן מספר תאונות הדרכים ותפחת חומרתן. המתנגדים סבורים כי צעד זה יפגע פגיעה חמורה בפרטיות, וכי לא יעלה על הדעת שהמשטרה תוכל לעקוב אחר צעדינו בכל רגע.

האם יש לאפשר למשטרה לקבל מידע באופן סדיר מחברות הסלולר כדי לתפוס נהגים שנהגו במהירות מופרזת? נמקו.

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

פברואר 2013

המונח **החלום האמריקאי** מתאר חברה שבה כל אדם יכול להגיע לשגשוג כלכלי וחברתי ללא קשר למעמדו, למוצאו או לנסיבות שגדל בהן, כל עוד הוא חרוץ ובעל כישרון. על פי גישה אחת, אפשר להגשים את החלום האמריקאי. בכל חברה המקיימת עקרונות דמוקרטיים בסיסיים כגון חירות, זכויות אדם ושוויון הזדמנויות, ומעניקה נגישות מלאה להשכלה טובה ולתעסוקה, יכול כל אחד למצות את הפוטנציאל שלו. תומכי גישה זו מביאים לראיה לא מעט סיפורי הצלחה של מנהיגים ואנשי עסקים עשירים שיצאו מבית עני וטיפסו לראש הסולם החברתי. על פי גישה אחרת, החלום האמריקאי הוא אשליה. תומכי גישה זו סבורים שגם בדמוקרטיה הנאורות ביותר, מעמד ומוצא קובעים במידה רבה את גורלו של אדם, ולכן בפועל לא קיימים – ואולי אף לעולם לא יוכלו להתקיים – התנאים למימוש החלום האמריקאי. לדעתם, סיפורי הצלחה האלה הם היוצאים מן הכלל המעידים על הכלל.

עם איזו משתי הגישות אתם מסכימים? נמקו.

אפריל 2013

מי שהתחסן מפני מחלה מידבקת לא יחלה בה ולא ידביק אחרים. לפיכך, כאשר שיעור המתחסנים באוכלוסייה גבוה, התפשטות המחלה נבלמת ולעתים המחלה אף עוברת מן העולם. לחיסונים יש אפוא היבט חברתי, מכיוון שהאוכלוסייה כולה מוגנת מהתפרצות המגפות רק כל עוד שיעור גבוה של האוכלוסייה מחוסן. בשנים האחרונות מתרחבת בישראל התופעה שהורים מסרבים לחסן את ילדיהם. לסירוב סיבות שונות, למשל חשש שנוצר בעקבות פרסומים שטענו כי חיסונים מסוימים עלולים לגרום לבעיות התפתחותיות קשות, או אידאולוגיה הדוגלת באורח חיים טבעי, ללא התערבות רפואית מלאכותית. בהסתמך על הידע המחקרי שנצבר בשנים האחרונות, איגוד הרופאים בישראל קובע כי הסיכון שבחיסונים הניתנים כיום הוא מזערי, ומתריע מפני התפרצות מגפות אם תימשך מגמת הירידה בשיעור המתחסנים. האיגוד קורא לקדם חקיקה שלפיה ילדים שלא חוסנו לא יורשו להירשם לגני ילדים, והוריהם יעמדו לדין בגין הזנחת ילדיהם ופגיעה בחברה. המתנגדים ליוזמה זו טוענים כי המדינה אינה רשאית להתערב בבריאותם של פרטים ולכפות עליהם התערבות רפואית.

לדעתכם, האם המדינה צריכה לכפות על הורים לחסן את ילדיהם? נמקו.

הוצאת
90 פרטים

שיעורים
90 פרטים

פסיכומטרי

בגרות

יולי 2013

מדי שנה בשנה אנו שומעים בחדשות על מטיילים ישראלים בחוץ לארץ שנקלעו למצוקה או שהקשר עמם נותק. יש הסבורים כי על המדינה לסייע באיתורם של המטיילים, בחילוצם ובהענקת הטיפול הרפואי הדרוש להם, ולשאת בכל ההוצאות הכרוכות בכך. ההיגיון העומד בבסיס גישה זו הוא שמתפקידה של המדינה לדאוג לשלום אזרחיה, גם כשהם נמצאים מחוץ לגבולותיה. ואולם, יש הטוענים כי המדינה אינה חייבת להושיט סיוט למטיילים וודאי שאינה חייבת לשאת בכל הוצאות איתורם, חילוצם והטיפול בהם. לדעתם, האחראיות לשלומם של כל מטייל מוטלת על כתפיו, ועליו לנקוט את כל אמצעי הזהירות הדרושים לכך. ואכן, משרד החוץ ממליץ לישראלים הנוסעים לחו"ל לרכוש ביטוח המתאים לאופי הטיול המתוכנן, ואף מצהיר כי אם תיאלץ המדינה לסייע למטיילים שאין בידם ביטוח מתאים, יידרשו המטיילים או משפחותיהם לשאת בעלות הכספית.

לדעתכם, האם על המדינה לסייע באיתור ובחילוץ מטיילים בחו"ל ולשאת בהוצאות הכרוכות בכך? נמקו.

אוקטובר 2013

לפני שנים אחדות עלתה הצעה לקבוע את שכרם של המורים לא רק לפי הוותק שלהם, תפקידם והשכלתם, כפי שנעשה עד אז, אלא גם לפי קריטריונים המודדים את איכות ההוראה שלהם. למשל, הוצע לתת תוספת שכר למורים לפי מידת שביעות הרצון של הנהלת בית הספר מהם ולפי הערכותיהם של גורמים מקצועיים מטעם משרד החינוך. נוסף על כך, הוצע שמורים יתגמלו על שיפור בהישגי תלמידיהם.

לדברי המציעים, קביעת השכר באופן הזה תעודד מצוינות בתחום ההוראה, תדרבן את המורים להשקיע יותר בעבודתם ותמשוך למקצוע ההוראה אנשים איכותיים. המתנגדים להצעה זו טענו כי לא רצוי שמורים באותו מעמד ישתכרו שכר שונה זה מזה, והוסיפו שיש סכנה שהמורים ישקיעו פחות מאמצים בחינוך ובהקניית ידע של ממש, ובמקום זאת יתמקדו למשל בהכנת התלמידים למבחנים.

מה דעתכם על ההצעה להביא בחשבון את איכות ההוראה בקביעת שכר המורים? נמקו.

דצמבר 2013

רוב הפעילות הכלכלית בארץ נעשית כיום באמצעים אלקטרוניים, כמו כרטיסי אשראי והעברות בנקאיות. כלכלנים סבורים כי בעתיד הלא-רחוק יבוטל הכס, המזומן כליל, וגם תשלומים יום יומיים קטנים, דוגמת תשלום במכולת או באוטובוס, ייעשו באמצעים אלקטרוניים. למהלך כזה עשויים להיות יתרונות רבים: הוא יחסוך את העלות הגבוהה של ייצור השטרות והמטבעות, והוא צפוי לסייע גם לצרכנים, שכן כסף מזומן קל יחסית לאבד, וקל גם לגנוב. זאת ועוד, ביסוס הפעילות הכלכלית כולה על אמצעי תשלום אלקטרוניים יקל את הפיקוח על העברת כספים – מה שיקשה על ביצוע עסקאות לא חוקיות, דוגמת מתן שוחד או קניית סמים. עם זאת, הפיקוח המוגבר יפגע גם בפרטיותם של

הוצאת
פרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

צרכנים שומרי חוק, שפעילותם הכלכלית תהיה גם היא נתונה למעקב מתמיד. יש הטוענים שגם הכסף המזומן – שהתמעטותו והצטברותו מוחשיות – מעודד התנהלות צרכנית שקולה, וביטולו עלול לגרום לצרכנים להוצאות פזיזות. **לדעתכם, האם כדאי לבטל לחלוטין את הכסף המזומן? נמקו.**

פברואר 2014

כ-77% מהתיקים הפליליים בישראל מסתיימים בהסדר טיעון – הסכם שנערך במסגרת משפט פלילי בין התביעה הכללית, המייצגת את המדינה, ובין הנאשם. בהסדר טיעון התביעה מייחסת לנאשם אישומים קלים מהאישומים שייחסה לו מלכתחילה, ובתמורה הנאשם מסכים להודות באישומים האלה. למעשה, התביעה מבטיחה שהנאשם יורשע וייענש, אף שהעונש שיקבל קל מהעונש הראוי לו לדעתה.

הסדר הטיעון מאפשר לתביעה לנאשם לקצר את ההליכים המשפטיים, ובכך הוא חוסך זמן וכסף לשני הצדדים, ובמיוחד למערכת בתי המשפט, הכורעת תחת עומס התיקים הממתינים לטיפול. מנגד, התוצאה של רוב הסדרי הטיעון היא הרשעה במעשים פחות חמורים מהמעשים שנעשו באמת, ועונשים קלים מהעונשים שהיו ראויים להינתן. נוסף על כך, ייתכן שיש חפים מפשע המסכימים להודות בעבירות שלא ביצעו, עדי להימנע מהליך משפטי ממושך ומהסיכון לעונש כבד, אף שבהליך כזה ייתכן שחפותם הייתה מתבררת. **האם השימוש של מערכת המשפט בהסדרי הטיעון ראוי בעיניכם? נמקו.**

אפריל 2014

חברות רבות בעולם שוקדות כיום על פיתוח רובוטים שיחליפו בני אדם בביצוע משימות שונות. מקצת הרובוטים מיועדים למלא משימות שנחשבו עד כה לאנושיות במובהק: להשגיח על ילדים, לארח לקשישים לחברה ואפילו להעניק טיפול פסיכולוגי. ברובוטים מסוג זה עשויה להיות תועלת רבה לפרט ולחברה, ועם זאת, פיתוחם מעלה שאלות מוסריות קשות, לדוגמה: האם ראוי לעודד אדם להיקשר רגשית למה שאינו אלא מכונה? האם ראוי שבני אדם יפטרו את עצמם מן המפגש הישיר עם הזקוקים להם, וישלחו רובוטים למלא את מקומם? **מה דעתכם על פיתוח רובוטים שיבצעו משימות "אנושיות", דוגמת אלה המתוארים בפסקה שלעיל? נמקו.**

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

יולי 2014

החברה הישראלית עוסקת עיסוק אינטנסיבי באוכל, גם בחיק המשפחה ובקהילה (למשל ארוחות חג) וגם בתרבות הפופולרית (למשל, בעיתונים ובטלוויזיה). סוציולוגים רואים בעיסוק באוכל מרכיב טבעי ובלתי-נפרד מכל תרבות, עיסוק הבא לידי ביטוי בהכנת האוכל, בטקסטים הנלווים לאכילתו ובחשיבות שמייחסים לו. יש הסבורים שבחברה הישראלית האוכל תופס מקום מוגזם, והדבר מעיד על תרבות רדודה ונהנתנית. מנגד, יש הסבורים שהעיסוק האינטנסיבי באוכל מאפשר גם לשמר מסגרות משפחתיות וקהילתיות, וגם להכיר תרבויות אחרות באמצעות מטבחהן.

מה דעתכם על העיסוק האינטנסיבי באוכל בחברה הישראלית? נמקו.

אוקטובר 2014

מהגרים רבים מתלבטים באיזו שפה לדבר עם ילדיהם. האם להקפיד לדבר אתם בשפת ארץ המוצא? האם להתאמץ לדבר רק בשפת הארץ החדשה אף שהם אינם שולטים בה היטב? או שמא לדבר בבית בשתי השפות? דקות בשפת ארץ המוצא מאפשרת להורים, בין השאר, להקנות לילדיהם את המורשת הלשונית והתרבותית של מולדתם. מנגד, יש הסבורים שדיבור בשפת הארץ החדשה הוא הדרך הטובה ביותר לסייע לילדים להשתלב בחברה ולמנוע מהם חוויה של זרות ותלישות. הגישה השלישית – דיבור בשתי שפות בבית – מעוררת חשש שבקרוב הילדים עלול להיווצר בלבול, הן מבחינת רכישת השפה והן מבחינת הזהות התרבותית.

לדעתכם, איזו משלוש הגישות המתוארות לעיל היא הגישה העדיפה? נמקו.

דצמבר 2014

רכישת ידע ושמירתו בזיכרון נחשבו מאז ומעולם למיומנויות אנושיות חשובות. ברם, כיום יש הטוענים שההתקדמות הטכנולוגית הפכה את הלימוד, השינון והזכירה של פרטי מידע למיותרים: למשל, האם יש עוד צורך לשנן בעל-פה סונטות של שייקספיר, תאריכים היסטוריים או את לוח הכפל, כשכמעט כל הזמן מצוי בקרבתנו מכשיר סלולרי או מחשב – אמצעים טכנולוגיים המאפשרים גישה מהירה למאגרי מידע בלתי-נדלים, גדולים לאין שיעור ממאגר המידע שבמוח? האם רע כל כך שבני נוער אינם זוכרים מי היה יוליוס קיסר, או היכן נמצאת ונצואלה, אם בשבריר שנייה הם יכולים לשלוף מהצג הקרוב שפע של מידע עליהם?

לדעתכם, האם למידת פרטי מידע וזכירתם אכן מיותרות בימינו? נמקו.

פברואר 2015

חקיקה פטרנליסטית היא חקיקה המיועדת להגן על האזרח מפני עצמו. חקיקה כזאת מגבילה את יכולתו של האזרח להחליט ולפעול באופן עצמאי במקרים שבהם הוא עלול להתנהג באופן שיסכן אותו. דוגמאות מוכרות לחוקים פטרנליסטיים הן החוק המחייב לחגור חגורות בטיחות בעת נסיעה ברכב, החוק המחייב לחבוש קסדה בזמן רכיבה על אופניים והחוק האוסר על הימורים.

המתנגדים לחקיקה פטרנליסטית טוענים כי הגבלת בני אדם ראוויה רק לשם מניעת פגיעה של אדם באדם אחר. בכל הנוגע למניעת פגיעה של אדם בעצמו, הכלי היחיד שצריך לעמוד לרשות החברה הוא חינוך, ובשום אופן אין לנקוט

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

לשם כך ענישה פלילית. לעומתם, יש הטוענים כי המחוקק צריך לראות לנגד עיניו גם את טובתם של מי שרק בזכות החוק ישיכילו להגן על עצמם. לטענתם, החינוך לא תמיד מספיק, ולעתים אין מנוס מחקיקה פטרנליסטית. **לדעתכם, האם חקיקה פטרנליסטית היא מוצדקת? נמקו.**

אפריל 2015

בשנת 2010 פרסם פרופ' רולנד פרייר מחקר שערך בכמה בתי ספר יסודיים בארצות הברית. במחקר הוצע לחלק מהתלמידים, שנבחרו באקראי, תשלום כספי בעבור כל ספר שיראו בשנת הלימודים. התלמידים שהשתתפו במחקר קראו באותה שנה ספרים רבים יותר מהתלמידים האחרים – והקריאה המרובה שיפרה במידה ניכרת את הישגיהם במבחני הבנת הנקרא וכישורי שפה אחרים.

לדעתכם, לנוכח תוצאות המחקר של פרופ' פרייר, האם רצוי להנהיג במערכת החינוך בישראל תגמול כספי לתלמידים בעבור קריאת ספרים? נמקו.

יולי 2015

בשנות הארבעים של המאה העשרים כתב איש החינוך ריצ'רד לוינגסטון כי "המכשול הניצב בדרכה של ההשכלה האמתית הוא ההתמחות". לדבריו, לאחר שסטודנטים בוחרים תחום לימודים, היסטוריה או פיזיקה למשל, "הם שוקעים בתחום התמחות זה, ואינם מעלים על דעתם שקיים משהו אחר בעולם". דבריו מייצגים תפיסה שלפיה על האוניברסיטאות להקנות לסטודנטים ידע בתחומי דעת מגוונים, מכיוון שידע כזה חיוני להיווצרותו של אדם חושב. מנגד עומדת התפיסה כי תפקידן המרכזי של האוניברסיטאות אינו להרחיב את אופקיהם של הלומדים אלא לקדם את המדע, וכי לשם כך נחוצה התמחות בתחום יחיד כלשהו.

יש הסבורים כי צריך לחייב סטודנטים להשתתף בקורסים מתחומי דעת מגוונים, ולא רק בקורסים מתחומי התמחותם העיקרי. נוכח הנאמר לעיל, האם אתם תומכים בצעה זו?

פפטמבר 2015

נהגים רבים בעולם נעזרים במערכת ניווט לווייני (GPS). מערכת זו מכוונת נהגים ליעדם בדרך הקצרה ביותר. מאז פיתוח מערכת זו הפך וְדְמֹר, כפר קטן ושקט באנגליה, למקום סואן. המעבר בו מקצר דרכים אחדות ולכן מערכת ה-GPS מכוונת נהגים רבים לעבור בו. התנועה הסואנת בכפר, ובעיקר תנועתן של משאיות העוברות בכבישיו הצרים, מפריעה לחיים השלווים בו.

תושבי הכפר טוענים כי בשל הפגיעה במרקם החיים בו, החברות שמספקות את שירותי ה-GPS חייבות להפסיק להציע לנהגים לעבור דרכו. החברות טוענות מנגד כי המערכת מיועדת לשקף את המציאות ולהנחות את ציבור הנהגים לדרך הקצרה ביותר.

לדעתכם, מי מהצדדים צודק – תושבי הכפר וְדְמֹר או החברות המספקות שירותי GPS? נמקו.

דצמבר 2015

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

אבירם פלדמן - בגרות ופסיכומטרי
aviramfeldman.co.il

בערים רבות בעולם יש שכונות עוני ומצוקה שרמת הפשיעה בהן גבוהה מאוד. השלטונות המקומיים והמשטרה נמנעים פעמים רבות מאכיפה מלאה של החוק בשכונות אלו. השלטונות מנמקים זאת בין היתר בטענה שמשאביה של המשטרה מוגבלים, והיות שמיגור מוחלט של הפשיעה אינו אפשרי, מוטב שהפשיעה תהיה מרוכזת באזור מצומצם, במקום שתתפשט בכל העיר.

מה דעתכם על הימנותם של השלטונות מאכיפה מלאה של החוק בשכונות שרמת הפשיעה בהן גבוהה? נמקו.

פברואר 2016

תולדות הספורט התחרותי עתיקות כמעט כתולדות האנושות עצמה, ותחרויות ספורט התקיימו כמעט בכל תרבות אנושית. בימי קדם תרמו תחרויות הספורט לשיפור יכולותיהם של ציידים, דייגים וכדומה, ולעתים אף שימשו חלק מפולחן דתי. גם כיום ממלא הספורט התחרותי תפקיד חשוב בחיי הפרט והחברה, ומיליוני בני אדם צופים בתחרויות ספורט מדי יום ביומו.

לדעתכם, כיצד הספורט התחרותי מועיל לאדם ולחברה בימינו? נמקו.

אפריל 2016

יש הטוענים כי הפגיעה בכל מיני החיות באשר הם, מקופי אדם ועד חרקים, פסולה מבחינה מוסרית באותה המידה. לעומתם, רבים טוענים שיש להבחין בין פגיעות במינים שונים של בעלי חיים, וככל שבעל חיים דומה בתכונותיו לאדם, כך הפגם המוסרי שבפגיעה בו חמור יותר. הם טוענים, למשל, שפגיעה בדולפינים ובלוויתנים – שהם בעלי חיים אינטליגנטיים, החיים בקהילות ומגלים יכולות תקשורת מפותחות במיוחד – חמורה יותר מפגיעה בבעלי חיים ימים אחרים, שפחות דומים לבני האדם.

לדעתכם, האם הפגיעה בכל מיני החיות פסולה מבחינה מוסרית באותה מידה? נמקו.

יולי 2016

החוק במדינת ישראל כמעט שאינו מגביל את מגוון השמות הפרטיים שהורים יכולים לתת לילדיהם: רק במקרים קיצוניים, כגון מתן שם שעלול לפגוע ברגשות הציבור (לדוגמה, שמות של דמויות היסטוריות ידועות לשמצה), רשאי משרד הפנים לפסול את השם. ישנן מדינות אחרות, ובהן רבות ממדינות אירופה, שבהן הרשויות יכולות למנוע מהורים לתת לילדיהם שמות מעליבים או מוזרים מאוד שעלולים להפוך אותם למושג ללעג. יש אף מדינות שבהן ההורים חייבים לבחור שם לילדיהם מתוך רשימה הנקבעת על ידי המדינה.

לדעתכם, האם המדינה צריכה להטיל מגבלות על מתן שמות פרטיים, ואם כן – אילו מגבלות? נמקו.

ספטמבר 2016

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

האם על מדענים לשאת באחריות פלילית לנזקים שנגרמו בעקבות הערכותיהם המדעיות? שאלה זו עמדה במרכזו של משפט שנערך לאחרונה באיטליה. לאורך כמה חודשים בשנת 2009 התחוללו באיטליה כמה רעידות אדמה חלשות, ובעקבותיהן התפשטה השמועה שרעידת אדמה הרסנית צפויה להגיע. ואולם, מומחים בתחום התראיינו באמצעי התקשורת ואמרו שאין סיבה להניח כי רעידת אדמה חזקה צפויה להתחולל בקרוב. זמן לא רב לאחר מכן התחוללה באזור רעידת אדמה אדירה, והיא גרמה למות של מאות אנשים.

לאחר רעידת האדמה הועמדו המומחים לדין והורשעו. הם הואשמו בכך שתחזיתם גרמה לתושבי האזור שלא לנקוט את אמצעי הזהירות הדרושים באופן זה הגלידה מאוד את מספר הנפגעים. בעקבות המשפט התקוממה הקהילה המדעית וטענה שאם מדענים יישאו באחריות פלילית על התחזיות המדעיות שלהם, הם עלולים להימנע מלפרסם אותן והנזק לציבור ולמדע יהיה רב.

האם לדעתכם מדענים צריכים לשאת באחריות פלילית לנזקים שנגרמו בעקבות הערכותיהם המדעיות? נמקו.

דצמבר 2016

בתחום המוצרים המיועדים לילדים – צעצועים, בגדים וכדומה – הולכת ומתקבעת ההפרדה בין מוצרים המיועדים לבנים ובין מוצרים המיועדים לבנות. המוצרים לבנות הם בדרך כלל בצבע ורוד או סגול, והם נושאים דמויות של נסיכות ושל פיות, ואילו המוצרים לבנים מאופיינים בדמויות לוחמים וגיבורי-על או באלמנטים מעולם הספורט. יש הסבורים כי החלוקה המגדרים (בין בנים לבנות) כופה על הילדים תבניות שאינן מתאימות להם בהכרח ומנציחה סטראוטיפים על דמות האישה ועל דמות הגבר. מנגד יש הטוענים כי החלוקה המגדרית משקפת נטיות טבעיות של הילדים, וכי כבר מגיל צעיר מאוד רובם רוצים רק את המוצרים המיועדים למגדר שלהם.

מה דעתכם על התקבעות ההפרדה בין מוצרי ילדים המיועדים לבנים ובין מוצרי ילדים המיועדים לבנות? נמקו.

פברואר 2017

ניתוחים קוסמטיים הם ניתוחים פלסטיים שנועדו לקנות למנותח מראה "יפה" או "צעיר" יותר משהיה לו, והם אינם הכרחיים מבחינה רפואית. בעולם המערבי נעשים עשרות מיליוני ניתוחים קוסמטיים בכל שנה, והתופעה הולכת ומתרחבת.

רבים מותחים ביקורת על התרחבותה של תופעת הניתוחים הקוסמטיים. יש המזכירים כי כל ניתוח כרוך בסיכון וטוענים כי שיקולים אסתטיים אינם מצדיקים את הסיכון הזה. אחרים טוענים כי זמינותם הרבה של הניתוחים הקוסמטיים הם כלי לגיטימי לשיפור המראה החיצוני, וכי ניתוח קוסמטי עשוי לתרום תרומה של ממש לביטחונן העצמי של אדם ולמעמדו החברתי.

מה דעתכם על התופעה ההולכת ומתרחבת של ניתוחים קוסמטיים? נמקו.

אפריל 2017

הוצאת
פרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

בשנים האחרונות מתרחב הסיקור התקשורתי של אנשים הנחשבים לדמויות מפתח בעולם הפשע. סיקור זה כולל, למשל, ראיונות ארוכים ורחבי היקף עמם בטלוויזיה ובעיתונים, וכן דיווח על מאורעות הנוגעים להם בחדשות ובמדורי הרכילות. הסיקור אינו מצטמצם גם כשאנשים אלו נתפסים בידי המשטרה ומורשעים. יש הטוענים כי מכיוון שסיקור זה הופך את האנשים האלה לידוענים לכל דבר, הוא מעצים את כוחם ואת מעמדם בקרב העבריינים ואף מקנה להם לגיטימיות בקרב הציבור הרחב. מנגד, אחרים מצביעים על כך שהסיקור אינו מחמיא ברובו. כמו כן, לטענתם הציבור מתעניין במידע על אנשים אלה, ואין כל פסול בכך שהתקשורת מספקת לציבור מידע שמעניין אותו.

מה דעתכם על סיקור תקשורתי של דמויות מעולם הפשע? נמקו.

יולי 2017

מדינות אחדות ברחבי העולם, ובהם גם כמה מדינות במערב אירופה, מונעות מאזרחיהן להחזיק באזרחות של מדינה נוספת. לעומת זאת, מדינות אחרות, ובהן מדינת ישראל, מאפשרות לאזרחיהן להחזיק כמה באזרחות של מדינה נוספת. אזרחי ישראל, אם כן, יכול להיות גם אזרח של מדינה חרת ולהחזיק בדרכון שלה. המתנגדים להחזקה באזרחות כפולה טוענים שהיא עלולה להקטין את מעורבותם של האזרחים בחיי המדינה ואף לעודד אותם להגר ממנה בזמנים קשים. מנגד, יש הטוענים שכשאדם יכול לקבל אזרחות משתי מדינות שונות, אין למנוע ממנו את חופש לחיות ולעבוד בכל אחת משתי המדינות האלה.

לדעתכם, האם על מדינת ישראל למנוע מאזרחיה להחזיק באזרחות נוספת? נמקו.

ספטמבר 2017

"חוכמת ההמונים" היא התופעה שקבוצות גדולות של בני אדם, גם אם אין בקרבן אף מומחה אחד, יכולות ליצור ידע והחלטות טוב יותר ממומחה בעל שם. כיום רבים מסתמכים על חוכמת ההמונים כדי להחליט בענייני צרכנות ותרבות, למשל באמצעות דירוגי גולשים באינטרנט, ויש הסבורים שבעתיד יוכלו מנגנונים דומים המבוססים כל חוכמת ההמונים לסייע גם בייעוץ בענייני משפט, רפואה ועוד, ויתפתחו כל כך עד שכמעט לא נזדקק עוד למומחים בחיינו. לעומתם, יש הטוענים שחוכמת ההמונים אינה תחליף לשיקול הדעת של מומחה, הנבנה על סמך ניסיון וידע של שנים.

דוגמה מרכזית לכוחה של חוכמת ההמונים היא ויקיפדיה, אנציקלופדיה מקוונת שכל אדם יכול לעדכן בה כל ערך. אף שמי שתורמים ערכים ועדכונים לוויקיפדיה אינם בהכרח מומחים, סך התרומות של מיליוני האנשים המעורבים בפרויקט יצר אנציקלופדיה מעודכנת ומקיפה מאין כמוה, אם כי הדעות חלוקות בשאלה אם היא איכותית יותר או פחות מאנציקלופדיות מסורתיות הנכתבות בידי מומחים.

לדעתכם, באיזו מידה השימוש בחוכמת ההמונים יכול להחליף את ההסתמכות על מומחים? נמקו.

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

דצמבר 2017

החוק בישראל אינו מחייב נושאי משרות ציבוריות בכירות לחשוף פרטים בדבר מצב בריאותם, ופרטים אלו חסויים מכוח זכותו של כל אדם לפרטיות. בשנים האחרונות הוגשו כמה הצעות חוק שתכליתן לחייב נבחרי ציבור, כגון ראש הממשלה ושרים בכירים, להיבדק באופן סדיר ולמסור לציבור מידע הנוגע למצב בריאותם. מגישי ההצעות טענו כי מכיוון שאישים אלו נושאים באחריות כבדה ומחליטים החלטות הרות גורל, לציבור יש זכות לקבל מידע הנוגע לכשירותם למלא את תפקידם.

לדעתכם, האם יש לחייב נבחרי ציבור למסור לציבור מידע על מצבם הרפואי? נמקו.

אביב 2018

נשיא המדינה הוא העומד בראש מדינת ישראל באופן סמלי. תפקידו של הנשיא ייצוגי בעיקרו: הוא משתתף בטקסים רשמיים של המדינה ומייצג אותה באירועים בעולם. לנשיא יש גם מעט סמכויות מעשיות (בראש ובראשונה הסמכות להעניק חנינה לאסירים), אך הן מוגבלות, ואינן תלויות בשיקול דעתו בלבד. אופיו הייצוגי של מוסד הנשיאות מאפשר לנשיא לפעול באופן לא-מפלגתי, לאחד סביבו זרמים שונים בחברה ולגשר על פני שסעים ומחלוקות, וכן לקדם פרויקטים לתועלת החברה. ואולם, יש הסבורים שהתפקידים שמוסד הנשיאות ממלא אינם מצדיקים את הסכומים הגדולים מתקציב המדינה המושקעים בו – עשרות מיליוני שקלים בשנה.

לטענתם, אין צורך בדמות ייצוגית נוספת לצד ראש הממשלה, ויש לבטל את מוסד הנשיאות בישראל.

לדעתכם, האם יש לבטל את מוסד הנשיאות בישראל? נמקו.

קיץ 2018

כיום, חנויות קטנות רבות – למשל חנויות ספרים וחנויות מכולת – מתקשות לעמוד בתחרות מול רשתות ענק, ורבות אף נסגרות. הפופולריות של רשתות הענק נובעת, בין השאר מכך שהן מציעות מחירים זולים יותר מגוון צורים רחב יותר מהעסקים הקטנים, שאינם מסוגלים להתחרות במשאבים הכלכליים והשיווקיים העצומים שלהן.

יש פעילים חברתיים הקוראים לציבור להמעיט ככל האפשר קנייה בסניפי הרשתות ולהעדיף קנייה בחנויות קטנות שכונתיות. לדבריהם, קיומם של עסקים קטנים תורם לקהילה שהם פעילים בה: שלא כרשתות הענק, העסקים הקטנים מקנים זהות ייחודית למקום, מקפידים על מתן יחס הגון לעובדיהם, וקנייה בהם תורמת לכלכלה המקומית.

מה דעתכם על הטענה שיש להעדיף קנייה בחנויות קטנות על פני קנייה ברשתות ענק? נמקו.

סתיו 2018

גופי החדשות נוטים לסקר ולדון באינטנסיביות באירועים שהציבור מרותק אליהם במיוחד: אירועים דרמטיים ובייחוד אירועים טרגיים. יש הסבורים כי נטייה זו גורמת לצרכני החדשות לעיסוק מופרז בעניינים עצובים ומעיקים, עיסוק

הגורם להתפתחות דאגות וחרדות שבמקרים רבים הן מיותרות, שכן לרבים מהעניינים האלה יש נגיעה מועטה בלבד לחיי היום-יום של הפרט. לכן, רבים מהסבורים כך משתדלים להימנע ככל האפשר מצריכת חדשות.

לדעתכם, האם נכון להימנע ככל האפשר מצריכת חדשות? נמקו.

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

חורף 2018

בחוק הישראלי, **סייג אי-שפיות הדעת** קובע כי בית המשפט לא ירשיע אדם, גם אם ביצע את העבירות החמורות ביותר, אם ישתכנע כי בעת ביצוע העבירה לא שלט במעשיו משום שסבל מליקוי חמור בשכלו או משום שלא היה שפוי בדעתו, בין שאי-שפיותו קבועה ובין שהייתה זמנית בלבד. אדם כזה לא יורשע, ולכן גם לא ייענש. עם זאת, כמו כל אדם שאינו שפוי בדעתו, אם יימצא שהוא מסכן את הציבור או את עצמו, יהיה אפשר לאשפזו בכפייה לצורך טיפול עד שיוחלט כי אינו מהווה עוד סכנה.

יש הסבורים שיש לבטל את סייג אי-שפיות הדעת. לטענתם, את מי שביצע פשע צריך להעניש – ולא חשוב אם הבין מה עשה.

לדעתכם, האם יש לבטל את סייג אי-שפיות הדעת? נמקו.

אביב 2019

בעשורים האחרונים, בעקבות הגידול שחל באוכלוסייה בישראל, יותר ויותר שטחי טבע ונוף בתוך הערים וסביבתן הופכים לשטחים בנויים. יש הטוענים כי ראוי לבלום מגמה זו ולשמר את השטחים הפתוחים באמצעות איסור על בניית בתים נמוכים בערים. הם מציעים לקבוע כי לא יאושרו עוד תוכניות לבניית בתים נמוכים – בתים בני קומה אחת או שתיים – בערים, אלא רק תוכניות לבניית בניינים רבי קומות, המאפשרים לשכן אנשים רבים בשטח קטן יחסית.

האם אתם תומכים בהצעה לאסור על בניית בתים נמוכים בערים? נמקו.

קיץ 2019

ראשי הרשויות המקומיות (הערים והמועצות המקומיות) בישראל נבחרים בבחירות הנערכות אחת לחמש שנים. מספר הכהונות שלהם אינו מוגבל בחוק, ורבים מהם נבחרים שוב ושוב ומכהנים בתפקיד עשרות שנים. יש הסבורים כי צריך להגביל את מספר הכהונות של ראשי הרשויות, למשל לשתי קדנציות בלבד (כלומר לעשר שנים), כדי לאפשר התחדשות ולמנוע מהם לצבור כוח רב מדי, העלול לגרום לשחיתות. לעומת יש הסבורים כי ההחלטה אם להחליט ראש רשות מכהן צריכה להישאר בידי הבוחר: תושבים שאינם מרוצים מראש הרשות שלהם יכולים לבחור באחר במקומו, אך אם ראש הרשות אהוד ומוערך ומצוי בתנופת עשייה, אין סיבה שלא יוכל להישאר בתפקידו.

לדעתכם, האם יש להגביל בחוק את מספר הקדנציות של ראשי הרשויות המקומיות? נמקו.

הוצאת
פרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

2019 סתיו

בזכות ההתקדמות הטכנולוגית והרפואית תוחלת החיים כיום גבוהה מאי פעם, ומומחים צופים שהיא תמשיך לעלות גם בעתיד, ובקצב מהיר.

יש המזהירים כי העלייה בתוחלת החיים מסוכנת לחברה במובנים רבים: אוכלוסיית העולם גדלה במהירות, ויש חשש שבעתיד לא יהיו די משאבים לכלכל את כולה; שיעור החולים במחלות המאופיינות את גיל הזקנה, כמו אלצהיימר ופרקינסון, עולה; שיעור הגמלאים באוכלוסייה גדל, והדבר מכביד על הכלכלה, שכן ככל ששיעור האנשים העובדים באוכלוסייה גבוה יותר כך כלכלה בריאה יותר; ועוד.

מה דעתכם על הטענה שהעלייה בתוחלת החיים מסוכנת לחברה? נמק.

2019 חורף

עיריית ונקובר שבקנדה הציבה לאחרונה בעיר כמה מכונות אוטומטיות למכירת מקטרות חד-פעמיות המיועדות לעישון קראק – סם מסוכן וממכר מאוד, שאחזקתו ומכירתו אסורות בקנדה, כמו ברוב מדינות העולם. המקטרות במכונות החדשות נמכרות במחיר סמלי, ואת כדי לעודד את המכורים לקראק להעדיף אותן על פני מקטרות משומשות, שהשימוש בהן גורם פעמים רבות להידבקות במחלות קשות. הצבת המכונות נועדה אפוא לצמצם את שיעורי ההדבקה במחלות קשות בקרב המכורים, וכך גם להפחית את הסיכון שיתפשטו בקרב תושבי העיר בכלל.

מה דעתכם על הצבת המכונות למכירת המקטרות בוונקובר? נמקו.

2020 אביב

בשנים האחרונות הורים רבים דורשים להתקין בגני הילדים מצלמות, שיאפשרו להם לצפות במתרחש בגן בכל עת. הורים אלו סבורים כי האפשרות לעקוב אחר המתרחש בגן תבטיח שילדיהם יזכו ליחס נאות ותגן על ילדיהם מפני אלימות ומפני התעללות מצד הגננות.

ואולם, יש הסבורים כי התקנת המצלמות תגרום לגננות לחוש שההורים אינם נותנים בהן אמון ותפגע עבודתן. אחרים חוששים שהיא תביא לידי התערבות מוגזמת דל ההורים בשגרת ניהול הגן, ושהאפשרות לעקוב אחר כל פעולה של הילד בזמן שהוא נמצא בגן לא תיטיב לא עם הילדים ולא עם ההורים.

מה דעתכם על התקנת מצלמות בגני הילדים? נמקו.

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

קיץ 2020

עד לשנים האחרונות שיבצו הרשויות המקומיות את התלמידים לבתי הספר היסודיים בעיקר לפי שיקוליהן שלהן. בשיטה זו היה לרשות המקומית חופש פעולה, והיא יכלה לשבץ את התלמידים באופן שיקדם מרות חברתיות. כך, רשויות מקומיות רבות שילבו בבית ספר אחד ילדים שהרקעים החברתיים והכלכליים שלהם שונים זה מזה. בשנים האחרונות שיטת השיבוץ מוחלפת בהדרגה בשיטה חדשה, שבה השיקול המרכזי בשיבוץ התלמידים לבתי הספר הוא העדפות ההורים, הבוחרים בבית הספר שלדעתם מתאים ביותר לילדם. השיטה החדשה אמורה, בין השאר, לעודד תחרות בין בתי הספר – שמעתה יאלצו להתחרות זה בזה על ליבם של הורי התלמידים – וכך לעודד אותם להשתפר.

לדעתכם, איזו משתי השיטות עדיפה? נמקו

סתיו 2020

בעיות בריאות רבות, כגון עודף כולסטרול ויתר לחץ דם, נעשות נפוצות יותר ויותר בעולם המערבי. הקפדה על אורח חיים בריא – תזונה נכונה ופעילות גופנית – עשויה במקרים רבים לפתור את הבעיות האלה. לצד זה, בעשורים האחרונים פותחו תרופות יעילות ובטוחות, שנטילה מתמשכת שלהן עשויה אף היא לפתור את הבעיות האלה. שמירה על אורח חיים בריא היא משימה קשה ומפרכת המצריכה השקעה רבה וזמן פנוי, ורבים אינם מצליחים לעמוד בה לאורך זמן. זמינותן של התרופות פוטרת רבים ממשימה קשה זו, ואכן – השימוש בתרופות מסוג זה הולך וגובר. רבים סבורים שקרוב היום שתרופות כאלה יוכלו לשמש תחליף מלא לשמירה על אורח חיים בריא.

מה דעתכם על השימוש בתרופות כתחליף לשמירה על אורח חיים בריא? נמקו.

חורף 2020

בישראל, על פי רוב, הם נבחרו ציבור – חברי כנסת שמפלגתם זכתה לתמיכה ציבורית בבחירות – והם מתמנים לתפקידם לא על סמך הרקע המקצועי שלהם, אלא בהתאם לתוצאות המשא ומתן בין המפלגות השונות על הרכבת הממשלה. שיטה זו יסודה בתפיסה שתפקידם של השרים הוא להתוות למשרדם מדיניות המשקפת את עמדות הציבור – אותן עמדות שבאו לידי ביטוי בבחירות. המצדדים בשיטה זו סבורים כי שר שהוא פוליטיקאי ייטיב לקדם את ענייני משרדו – לשמך, ישיג תקציבים גדולים יותר למענו. ואולם, יש הטוענים כי כדי שהשרים יוכלו להתוות את המדיניות הטובה ביותר למשרדם, עליהם להיות בעלי רקע מקצועי מתאים, ועל כן יש למנות לתפקידי שר מומחים בתחומים הרלוונטיים שאינם נבחרו ציבור – למשל, למנות כלכלן לשר אוצר.

לדעתכם, האם חשוב יותר ששרים יהיו מומחים בתחומם, או שיהיו נבחרו ציבור? נמקו.

הוצאת
פרטים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

אביב 2021

תל אביב וירושלים, כמו ערים גדולות רבות ברחבי העולם, מקיימות מעת לעת ברחובותיהן הראשיים אירועי ספורט המוניים, כגון מרוצי אופניים וריצות מרתון. אירועים כאלה יכולים לשפר את תדמיתה של העיר ולהזרים רווחים לקופת העירייה ולעסקים המקומיים. ואולם, יש הטוענים כי אירועים מסוג זה צריכים להיערך בחיק הטבע או ביישובי הפריפריה, ולא במרכזי הערים הגדולות, הצפופים והסואנים ממילא. לטענתם, הדבר יכול לתמוך בפריפריה ולקדם את אהבת הטבע.

מה דעתכם על קיום אירועי ספורט המוניים במרכזי הערים הגדולות? נמקו.

קיץ 2021

ברוב מדינות העולם חברת תרופות רשאית לרשום פטנט על תרופה שפיתחה ולהחזיק בו במשך כעשרים שנה. בזמן זה החברה נהנית מבלעדיות על ייצור התרופה ועל שיווקה, ומכיוון שלגופים אחרים אסור להתחרות בה, לעיתים היא גובה מן החולים סכומי כסף גבוהים תמורתה. רק בתום תקופת הבלעדיות חברות אחרות רשאיות "להעתיק" את התרופה, לייצרה ולשווקה, והדבר מביא לידי ירידה ניכרת במחירה. חברות התרופות טוענות שתקופת הבלעדיות הכרחית, משום שרק בזכות הרווחים שהיא מניבה הן יכולות להחזיר לעצמן את הכסף הרב שהשקיעו בפיתוח התרופה ולפתח תרופות חדשות. ואולם, יש הטוענים כי תקופת הבלעדיות על תרופות פוגעת פגיעה אנושה בחולים שאינם יכולים להרשות לעצמם לקנות אותן.

מה דעתכם על כך שחברות תרופות נהנות מ"תקופת בלעדיות" על תרופות שפיתחו? נמקו.

סתיו 2021

לא מכבר פותחה שיטה חדשנית לניתוח סטטיסטי ממוחשב של סרטי קולנוע שנועדה לסייע לאולפני סרטים להתאים את סרטיהם לטעמו של הקהל: תוכנת מחשב מנתחת מאפיינים של תסריטים חדשים ומשווה אותם למאגר נתונים הכולל מידע על עשרות אלפי סרטי קולנוע. אז היא פולטת רשימה של שינויים שכדאי לעשות בתסריטים החדשים. השינויים יכולים להיות במאפיינים שוליים בתסריט – לדוגמה, סרטים שיש בהם סצנה המתרחשת באולם כדורת נוטים שלא להיות רווחיים, ולכן בדרך כלל תמליץ התוכנה להחליף את מקום התרחשותה של הסצנה. לעיתים קרובות התוכנה ממליצה לעשות בתסריט גם שינויים מרחיקי לכת, כמו למשל הוספת דמות חדשה.

השיטה החדשה מעוררת עניין רב בקרב אולפני סרטים גדולים וקטנים. ואולם, יש לה גם מבקרים, הטוענים כי שימוש בה יהפוך את יצירת התסריט למלאכה טכנית יותר מאומנותית, וכי הניסיון לשחזר הצלחות מן העבר יהפוך תסריטים לשבלוניים ונדושים.

לדעתכם, האם רצו שאולפני סרטים ישתמשו בניתוח סטטיסטי ממוחשב של תסריטים? נמקו.

הוצאת
פרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

אבירם פלדמן - בגרות ופסיכומטרי
aviramfeldman.co.il

חורף 2021

בעבר נהגו לחשוב שכשאר צרכנים מתלבטים איזה מוצר לקנות הם מחליטים לפי שיקולים כמו מחיר, איכות והתאמת המוצר לצרכיהם. בעשורים האחרונים התברר שצרכנים רבים מפעילים בהחלטותיהם דווקא שיקולים רגשיים: למשל, הם מושפעים מן המידה שבה המוצר משדר תכונות כגון יוקרה, "מגניבות" או הצלחה. הם פועלים לפי שיקולים כמו התדמית שהמוצר עשוי להקנות להם, מידה ההזדהות שלהם עם המותג והחיבה שהם רוחשים לו. יש הסבורים כי ההסתמכות על שיקולים רגשיים גורמת לצרכנים לבזבז את כספם, ואילו אחרים סבורים שאין כל רע בצריכה על פי שיקולים רגשיים, משום שהיא עונה על צורך אמיתי.

מה דעתכם על ההסתמכות על שיקולים רגשיים בקבלת החלטות צרכניות? נמקו.